

Instytut Dziennikarstwa i Zarządzania KUL

WYSTĄPIENIA

Dr hab. Małgorzata Gruchoła, prof. KUL, dr Małgorzata Sławek-Czochra: Bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców państw UE w czasie pandemii Covid-19 w świetle badań Eurobarometru

Dr hab. Justyna Szulich-Kałuża, prof. KUL: Mediatyzacja religii i zachowań religijnych w okresie pandemii Covid-19

Dr hab. Dariusz Wadowski, Ramy pamięci kulturowej w polskiej publicystyce okolopandemicznej

Dr Joanna Sosnowska, dr Aneta Wójciszyn-Wasil: Zmiany funkcjonowania telewizji i radia w okresie pandemii

ABSTRAKTY:

Dr hab. Małgorzata Gruchoła, prof. KUL, dr Małgorzata Sławek-Czochra
Bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców państw UE w czasie pandemii Covid-19 w
świetle badań Eurobarometru

Według Stefanie Grupp poszczególne lęki, obawy są kultywowane przez media i są coraz mniej wynikiem bezpośrednich doświadczeń (2003). Natomiast Christopher Guzelian (2004) dochodzi do wniosku, że to „komunikacja ryzyka, a nie osobiste doświadczenie, powoduje obecnie największy strach. Media zalewając mieszkańców Unii Europejskiej ciągłymi aktualizacjami wiadomości o pandemii COVID-19 mogą kreować zarówno poczucie bezpieczeństwa, jak i strachu.

Celem referatu jest zbadanie opinii publicznej mieszkańców UE w zakresie reakcji i postrzegania pandemii COVID-19 na podstawie badań Eurobarometr, zrealizowanych we wszystkich państwach członkowskich UE, w okresie od 20 marca do 27 lipca 2020 roku.

Materiał źródłowy stanowiły cotygodniowe raporty Public opinion monitoring in the time of COVID-19 przygotowywane dla DG Communication' Public Opinion Monitoring

Unit. Reakcje respondentów zawierające opinie w zakresie skutków pandemii były analizowane w trzech obszarach problemowych: zdrowotnym, ekonomicznym i społecznym, uwzględniających ich obawy, doświadczenia, deklaracje.

Przyjęto założenie, że w okresie tzw. pierwszej fali pandemii Covid-19 brak poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego był skutkiem nie tyle osobistych doświadczeń (realne zagrożenie) co był on kultywowany i komunikowany przez media, kreując kulturę strachu.

Sformułowano następujące hipotezy badawcze:

- 1) Strach przed pandemią COVID-19 i jej skutkami jest obecnie bardziej rozpowszechnionym problemem niż sama pandemia.
- 2) Poziom obaw o skutki pandemii przewyższa poziom negatywnych doświadczeń.
- 3) Poziom obaw mieszkańców państw UE o konsekwencje zdrowotne przewyższa poziom obaw o konsekwencje ekonomiczne i społeczne.
- 4) W konsekwencjach zdrowotnych strach wywołują przede wszystkim obawy o zakażenie.
- 5) W konsekwencjach ekonomicznych kulturę strachu kreują obawy o bezrobocie.
- 6) W konsekwencjach społecznych obawy o izolację społeczną tworzą zjawisko strachu.
- 7) Obawy przed pandemią pełnią funkcję pozytywną.

Zastosowano ilościową analizę zawartości raportów, jakościową analizę treści (klucz kategoryzacyjny), metodę ramowania, porównawczą oraz analityczno-opisową.

Wnioski

- Przyjęto siedem hipotez badawczych, z których 3 zostało potwierdzonych.
- Bezpieczeństwo zdrowotne (deklarowane obawy i doświadczenia) nie koresponduje z faktyczną liczbą zakażeń i zgonów (realnym zagrożeniem).
- Poziom obaw (140) o skutki pandemii przewyższa poziom zadeklarowanych negatywnych doświadczeń (102), ale tylko w zakresie zdrowotnych (ponad trzykrotnie) i ekonomicznych (mniej niż dwukrotnie) skutków pandemii Covid-19.
- Założenie że, brak poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego w okresie pierwszej fali pandemii był skutkiem nie tyle osobistych doświadczeń (realne zagrożenie) co był on kultywowany i komunikowany przez media, kreując kulturę strachu zostało potwierdzone.

Dr hab. Justyna Szulich-Kaluża, prof. KUL

Mediatyzacja religii i zachowań religijnych w okresie pandemii Covid-19

Przedmiotem wystąpienia będzie eksploracja religijnych zachowań i postaw emocjonalnych w okresie pandemii w nowych formach komunikacji internetowej oraz próba określenia stopnia, w jakim technologia cyfrowa przyczynia się do celebracji przeżyć religijnych oraz poczucia przynależności wspólnotowej. W opracowaniu termin mediatyzacja jest używany jako wyznacznik procesu społeczno-kulturowego ukazującego rolę mediów w organizowaniu życia religijnego i kształtowaniu bezpiecznych praktyk religijnych w okresie pandemii. W referacie skupię się na mediatyzacji bezpośredniej (silnej) i pośredniej (słabej), zgodnie z podziałem przyjętym przez Stiga Hjavarda. Mediatyzacja bezpośrednia dotyczy opisu do sytuacji, w których niosąca zagrożenie realna działalność religijna przekształca się w formę zapośredniczoną medialnie (przeniesienie praktyk religijnych ze świata realnego do świata wirtualnego). Mediatyzacja pośrednia pozwoli na ukazanie, w jaki sposób na daną sytuację religijną wpływają formy komunikacji, określone treści, symbole, obrazy i mechanizmy medialne. Zostaną one omówione na wybranych przykładach medialnych reprezentacji zachowań religijnych.

Dr hab. Dariusz Wadowski

Ramy pamięci kulturowej w publicystyce okoloepidemicznej

Referat skupia się na publicystycznych interpretacjach pandemii COVID-19 w polskich tygodnikach opinii. Materiałem wykorzystanym w analizie były teksty z okresu pierwszej fali pandemii opublikowane w okresie od początku marca do końca czerwca 2020 r. W artykułach tych publicyści wykorzystywali pewne ramy interpretacyjne stanowiące narzędzie rozumienia i wyjaśniania wybranych aspektów pandemii. Sięgali w tym celu do lokalnych i uniwersalnych zasobów pamięci kulturowej przywołując wydarzenia i procesy z mniej lub bardziej odległej przeszłości. Przypominając o historycznych doświadczeniach ludzkości w ogóle i partykularnych społeczności konstruowali określoną perspektywę rozumienia aktualnego zjawiska pandemii.

Dr Joanna Sosnowska, dr Aneta Wójciszyn-Wasil

Zmiany funkcjonowania telewizji i radia w okresie pandemii

Telewizja i radio przeszły w czasie pandemii koronawirusa istotne zmiany w zakresie sposobu tworzenia komunikatu, pracy dziennikarzy i zespołów redakcyjnych, harmonogramu emisyjnego oraz przeobrażenia formuł gatunkowych i sposobu tworzenia programów. W czasie trwania tzw. pierwszej fali pandemii stacje telewizyjne w Polsce i na świecie wstrzymały produkcję większości programów, początkowo myśląc o krótkiej przerwie emisyjnej. Amper Analysis podała, że pandemia opóźniła około 60% programów telewizyjnych opartych na scenariuszu na całym świecie. Jednocześnie zmniejszono produkcję programów scenariuszowych (seriali, programów) do końca 2020 roku. Widoczny był natomiast wzrost produkcji realizowanych zdalnie, nastawionych na szybkie i spontaniczne modyfikacje. Zmiany wpłynęły też na odbiorców, którzy musieli nie tylko zrezygnować ze swoich dotychczasowych przyzwyczajeń, ale też otworzyć się na nowe rozwiązania, zarówno programowe, jak też technologiczne. Z kolei w radiu nigdy dotąd na antenie profesjonalnych rozgłośni nie pojawiały się tak często amatorskie nagrania realizowane przez bohaterów audycji, zmieniły się narzędzia rejestracji dźwięku i co za tym idzie – dopuszczalne standardy akustyczne. Wzrosła rola mediów społecznościowych, nie tylko jako źródła informacji, ale także jako sposobu pozyskania opinii, komentarzy i nagrań. Ewolowały formy podtrzymywania kontaktu ze słuchaczami. Celem wystąpienia jest przedstawienie najistotniejszych obszarów funkcjonowania radia i telewizji w okresie pandemii i ich wpływu na kształt produkcji programowych.